

Glu-glu-glu-glu

Xabier Mendiguren
IDAZLEA
@xme64

Bukatzeaz dagoen uda honetako egun batean izan zen. Gernikan nenbilen egun-pasa. Gazte bat neukan ondoan, pasieran, eta Joxemari Iparragirreri eskainitako monumentu bat ikusi genuen herri erdiko plazan, brontzezko eskultura-erretiratu horietako bat. “Noski –esan nuen–, Gerniak bere esker ona adierazi behar urretxuarri”. Ondokoak ez zuela ulertu iruditu zitzaidan, eta gehitu nuen: “*Gernikako Arbola* idatzi zuelako, herriari fama eman zion kanta”. Eta orduan ohartu nintzen ez zeukala ideia handirik ez nor izan zen Iparragirre, ez *Gernikako Arbola* kantak zer dioen, ez ezer...

Gazte xalo baten despisteari egotzi nahiko nioke ezjakintasun hori, baina D ereduan ikasitakoa zen, nota onak ateratakoa eta jakin-mina zuen; beraz, pentsatzekoa da berarekin ikasitako guztiek beste horrenbeste edo gutxiago jakingo zutela gai horietaz. Gogoratzen jarri nintzen: nik erdaraz ikasi nuen, giro erdalduna genuen kalean ere, eta hala ere, ez naiz oroitzen nola, arazo handirik gabe kantatuko nituzke Iparragirreren kanta famatuaren hasierak behintzat: “Gazte-gaztetatikan”, “Zibillak esan naute”, “Ume eder bat”, “Zugana Manuela”, “Trapu zaharrak”, “Hara nun diran”... Ez ni bereziki kantazalea nintzelako ere: giroan zegoen nonbait haien berri izatea, edo irratian entzungo genituen, edo ez dakit.

Kontua ez da Iparragirre. Bost axola haren gi-

tarra zakurraren ipurdira bidalita ere. Arazoa da, nire ustez, azken hamarkadetan euskara irakatsi duela eskolak Euskal Herriko zati handi batean; euskaraz ere irakatsi duela eskolak, bai, baina alde batera utzi dela, neurri handi batean, euskal kulturaren transmisioa; belaunaldi berriak euskaradun izan zitezen arduratu gara (zer-nolako euskaldunak, besterik da, eta horretaz ere bada-go zer hausnartu eta zertaz kezatu), baina (ia) inori ez zaio bururatu euskaldun ez ezik, euskaltzale ere bihurtzea.

Ez naiz aditua hezkuntza gaietan. Ez dakit urteotan izan diren curriculumek zer dioten zehazki, ezta gai horiek eskola publiko, ikastola edo eskola kristauetan nola lantzen diren ere, lantzen badira. Sakonago pentsatuta, eskolari bota diot nik errua, baina beharbada gizarte osoarena da akatsa: komunikabide, erakunde, herri-talde eta ni bezalako sasijakintsuena.

Edozein modutan, iruditzen zait herriaren maitasuna (hitz kurtsia barkatzen badidazue), nortasuna eta identitatea berariaz ez lantzeak zerikusitu zuzena duela hizkuntzaren erabilera konstatatu dugun beherakadarekin, haur eta gazteen artean sumatzen dugun atxikimendu faltarekin, helduok ere dugun frustrazio sentipenarekin.

Glu-glu-glu-glu kanta entzunda, bizitzaren gorazarrea ez baizik eta urpera doanaren azken arnasa etorriko ote zaigu burura. ■

Islamofobia

Miren Artetxe
BERTSOLARIA
@mirenartetxe

Kalifa-herria. Gerra santua. Antisionismoa. Nazio Batuak. Suniak. Xiiak. Burka. Xaria. Nakbah. Niqaba. Hijaba. Jihada.

Ez *zergatik*, ez *zertarako* ez dira galdera interesgarriak. Ezezagun bezain hutsal zaizkigu, mehatxatzen gaituen horren des-arrazoak. Zentzugabekeriak ez du, definizioz, zentzurik. Ez eta, beraz, zentzuzko definiziorik ere.

Estatu islamiarra. Yihadistak. Daesh. Isis. Terroristak. Islamista erradikalak. Erradikal islamistak. Moha. Youssef. Omar. Said. Musulmanak. Arabiarak. Guantanamo. Abu ghraib.

Zilegitasun gehiagor erka ditzakegu orain erlijioa eta ideologia, inklusioa eta integrazioa,

prebentzioa eta estigma, edo ziurtasuna eta kontrola. Zabal ditzagun zuzentasun politikoa-ren mugak. Hitz egin dezagun aske.

Ripoll. Hejira. Henna. Halala. Saint Denis. Teheran. Kabul. Kerbala. Alepo. Mosul. Youtube. Ramadana. Darija. Imama. Islama. Zona grisa.

Eta kalean (edo eskolan, edo lantokian) arabiar, musulman, edo antzekoren batekin topo egitean, akaso, ezpainak tenkatuko zaizkigu; edo ezikusiaarena egingo dugu; edo irribarre urduri bat aterako zaigu. Gure buruei galdetu ere egin gabe, ziur aski, ez ote den horixe bera gatazka honetan gugandik ustiatu nahi duten erregaia. ■